

Úrhajós találkozó a Puskásban

Az április 30-i magyarországi látogatása során Charles Simonyi találkozik azokkal a rádióamatőrökkel és diákokkal, akikkel április 12-én és április 13-án szót váltott a Nemzetközi Űrállomáson lévő rádióamatőr készülék segítségével.

Charles Simonyi április 30-án, hétfőn Magyarországra látogat Ezen a napon délelőtt a Vöröskereszt szervezésében közéleti személyiségekkel találkozik, sajtótájékoztatót tart a Magyar Vöröskeresztnél, délután pedig magyar tudósokkal, rádióamatőrökkel és diákokkal találkozik Budapesten, utána pedig külföldre utazik. A hétfő délelőtti sajtótájékoztatóról bővebb információ a Magyar Vöröskereszttől kérhető. A hétfő délutáni szakmai beszélgetést a Magyar Asztronautikai Társaság, a Természet Világa nevű folyóirat, a Műegyetemi Rádió Club és a Puskás Tivadar Távközlési Technikum szervezi.

Az **Úrhajós találkozó a Puskásban** rendezvény helyszíne a Puskás Tivadar Távközlési Technikum (1097 Budapest, Gyáli út 22., Auditorium maximum terem), pontos időpontja 2007. április 30., hétfő, 17.00-18.00.

Az egy órás rendezvényen az április 12-i beszélgetésen részt vevő rádióamatőrök és az április 13-i beszélgetésen részt vevő diákok lesznek jelen, valamint a hazai űrkutatáshoz kötődő szervezetek (Magyar Asztronautikai Társaság, Magyar Űrkutatási Tanács, Magyar Űrkutatási Iroda, Űrkutatási Tudományos Tanács) tagjait várjuk. Beszédet mond valamint kitüntetések ad át Kovács Kálmán (a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium államtitkára, a Magyar Űrkutatási Tanács elnöke), dr. Horváth László (a Puskás Tivadar Távközlési Technikum igazgatója), dr. Horváth András (a Magyar Asztronautikai Társaság elnöke) valamint Bacsárdi László és dr. Both Előd (mindketten a Természet Világa folyóirat szerkesztőbizottságának a tagjai). A rendezvényen ezután Charles Simonyi a jelenlévő diákok és rádióamatőrök kérdéseire fog válaszolni. A szervezők néhány meglepetéssel is szeretnének Charles Simonyinak kedveskedni, valamint ezen a rendezvényen fogja meghirdetni a Magyar Asztronautikai Társaság az űrkorszak 50. évfordulójával kapcsolatos országos ifjúsági vetélkedőjét.

Az Úrhajós találkozó a Puskásban rendezvényre a sajtó képviselőt szívesen látjuk és hívjuk. A rendezvényen – a program szűk, egy órás időtartama miatt – újságírói kérdések feltételére előreláthatólag nem lesz lehetőség, erre a hétfői nap során a Vöröskeresztben szervezett sajtótájékoztatón lesz mód.

További sajtóinformáció az Úrhajós találkozó a Puskásban rendezménnyel kapcsolatban Bacsárdi Lászlótól, a rendezvény sajtófőnökétől kérhető. (bacsardi.laszlo@impulzus.com, 06-30-266-68-45).

Űrhajós találkozó a Puskásban

A rendezvény helyszíne: Puskás Tivadar Távközlési Technikum
Auditorium maximum terem
1097 Budapest, Gyáli út 22.

A rendezvény pontos időpontja: 2007. április 30., hétfő, 17.00-18.00

A rendezvény tervezett menetrendje az alábbi:

Házigazdai köszöntő

Dr. Horváth László
a Puskás Tivadar Távközlési Technikum igazgatója

Köszöntő

Kovács Kálmán
a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium államtitkára
a Magyar Űrkutatási Tanács elnöke
a Magyar Asztronautikai Társaság tiszteleti tagja

A Magyar Asztronautikai Társaság tiszteleti tagjává fogadás, Fonó Albert díj átadása

Dr. Horváth András
a Magyar Asztronautikai Társaság elnöke

Űrrepülés után, május előtt

Bacsárdi László, dr. Both Előd.
a Természet Világa Szerkesztőbizottságának tagjai

Élmények, kérdések és válaszok

Charles Simonyi és a jelenlévő rádióamatőrök, diákok

A szervezők néhány meglepetéssel is szeretnének Charles Simonyinak kedveskedni, valamint ezen a rendezvényen fogja meghirdetni a Magyar Asztronautikai Társaság az űrkorszak 50. évfordulójával kapcsolatos országos ifjúsági vetélkedőjét.

Diákkapcsolat Charles Simonyival

Április 13-án hajnalban sikeres kapcsolatot létesítettünk a Nemzetközi Űrállomás fedélzetén tartózkodó Charles Simonyival. Hat diák kérdésére válaszolt, a diákok élőben tették fel neki a kérdéseiket. Az eseménnyel kapcsolatban egy tudományos szemináriumot szerveztünk.

A Magyar Asztronautikai Társaság, a Természet Világa és a Puskás Tivadar Távközlési Technikum április 13-án 20.00-kor kezdődő rendezvényén a nagyközönség előtt is bemutatta az éjjel 1.15-kor Magyarország felett áthaladó Űrállomáson tartózkodó Charles Simonyival létesített rádiókapcsolat felvételét.

Charles Simonyi tagja a Természet Világa szerkesztőbizottságának, amint azt a rendezvény megnyitóján elhangzott köszöntőben Staar Gyula, a Természet Világa című folyóirat főszerkesztője is kiemelte. A főszerkesztő köszönetet mondott Bacsárdi Lászlónak, a Természet Világa szerkesztőbizottsági tagjának az elmúlt napok eseményeinek sikeres szervezéséért. A Magyar Asztronautikai Társaság örökös tiszteletbeli elnöke, Dr. Almár Iván pedig az érdekes egybeesésre hívta fel a figyelmet, hogy az Interkozmosz-programban Magyarország ötödikként küldött űrhajóst a világűrbe - Charles Simonyi pedig szintén az ötödik a magán űrhajósok (űrturisták) körében.

A rendezvény fő eseményeként ezután a nagyközönség előtt is bemutatkoztak a kérdést feltevő diákok, Magyarai Dóra, Molnár Gyula, Somogyi Tímea, Petz Erika, Sas Péter és Fekete Soma. Ismét feltették kérdéseiket, amelyre a rádióadás átírata alapján a Technikum egy diákja felolvasta Simonyi válaszait. Majd megkezdődött a felvétel visszajátszása. Bár a hanganyag a rádiókapcsolat létesítését követő néhány órában már letölthetővé vált az internetről, a bemutatott felvétel a rádiószoba eseményeit is mutatja, amint a diákok egymás után a mikrofonhoz lépve elmondják kérdéseiket. Charles bejelentkezését a hallgatóság feszült csendben várta - ahogy hajnalban mi is izgatottan vártuk, hogy a statikus zajt emberi hang szakítsa meg. Majd a harmadszori próbálkozás után Charles végre bejelentkezik: "HA5SIK...can you hear me?" Az arcokon örömteli megkönnyebbülés látszik, igen, sikerült kapcsolatba lépni a mintegy háromszáz kilométerrel magasabban lévő, 28.000 kilométeres óránkénti sebességgel száguldó Űrállomással!

"Most minden nagyon természetes és nagyon jól hozzászoktam...A Pille műszer rendeltetésszerűen működik....a Föld óriási, csendes, gyönyörű kék színű..." - hangzanak részletes válaszai a feltett kérdésekre (lásd korábbi cikkünkben) Charles Simonyi szavait, majd a kapcsolat lezárását tapsvihar üdvözölte. Valóban nem kis eredmény, amit az éjjel a rádióklubban véghezvittek. Kihasználva az Űrállomás néhány perces áthaladását térségünk felett amatőrrádiós kapcsolat létesült tehát a fedélzetén tartózkodó Charles Simonyival.

A közönség ezután dr. Both Előd csillagász vezetésével átvonult a Technikum tornaudvarára, ahol mindenki saját szemével végignézhetette az Űrállomás aznapi elvonulását, amelyet az auditóriumba visszatérve előadások követtek.

Dr. Grósz Andor a Szegedi Tudományegyetem, Általános Orvostudományi Kar, Repülő és Űrorvosi Tanszékének oktatójának előadásában a súlytalanság állapotának az emberi szervezetre gyakorolt hatását mutatta be. Az űrrepülések első hetében a szervezet alkalmazkodik a megváltozott körülményekhez - talán ez a legnehezebb időszak az űrhajósok számára.

Dr. Both Előd, a Magyar űrkutatási Iroda igazgatója, előadásában rövid bemutatást adott az űrturistákról, akik sorában Charles Simonyi az ötödik, aki magánűrhajósként repülhet.

Dr. Gschwindt András, a Műegyetemi Rádióklub vezetője ismertette, hogy az eredeti ötlet már 1980-ban, Farkas Bertalan repülésekor felmerült, s bár a technikai előkészületek

megtörténtek, az Interkozmosz programban mégsem kaptak engedélyt az amatőrrádiós kísérletre. 27 évvel később, élve az újabb lehetőséggel, ismét megpróbálkoztak a rádiókapcsolat megszervezésével. Ehhez közvetlen Charles Simonyival vették fel a kapcsolatot, aki letette a rádióamatőr vizsgát és örömmel vállalt részt a kísérletben. Így alakult, hogy a rendelkezésre álló időben rekordkísérletre került sor (sikeresen!), amelynek során április 12-én hajnalban Charles több, mint húsz magyar rádióamatőrrel beszélt. A rövid kapcsolat lényegében köszöntésből állt, mivel a kísérlet célja az volt, hogy minél több rádióamatőrt bevonjanak a programba. Másnap a diákoké volt a főszerep. A cél az volt, hogy minél fiatalabb diákokat is bevonjanak, ezért esett a választás a Puskás Tivadar Távközlési Technikumra, amely rádióamatőr klubot üzemeltet. A diákkapcsolat főpróbájaként a Technikum rádióklubja is egyike volt azon helyeknek, amelyek előző éjjel kapcsolatba léptek az Űrállomással.

Charles Simonyi űrrepülésének másik érdekessége, hogy egy magyar műszert, a KFKI Atomenergia Kutatóintézetében fejlesztett Pille dozimétert használja. A műszert 27 évvel korábban éppen Farkas Bertalan űrrepülésére fejlesztették ki a kutatómérnökök. Apáthy István, aki jelenleg a Pille fejlesztőmérnökeinek vezetője, előadásában nem csak azt mutatta be, amint Charles Simonyi a KFKI-ban tett látogatása során megtanulta a Pille használatát, hanem a hallgatóság számára magát a műszert is elhozta

(Az Űrvilág.hu cikke alapján)

Sikeres rádióamatőr rekordkísérlet április 12-én

Április 12-én magyar idő szerint 0.55 és 1.03 között 34 magyar nyelven beszélő amatőrrádiós próbált szót váltani a Nemzetközi Úrállomás fedélzetén tartózkodó Dr. Charles Simonyival. Az éjjeli rekordkísérlet sikerült, több mint 20 rádióamatőr beszélt az űrturistával.

A kapcsolat szervezése még november közepén kezdődött, koordinálásával Dr. Gschwindt András, az 1924-ben alapított Műegyetemi Rádióklub vezetője foglalkozott. A szervezés február környékén kezdett nagyobb ismertséget kapni szakmai körökben, március közepére már 32, végül 34 amatőrrádiós jelentkezett be erre a rekordkísérletre. Mindannyian magyar nyelven beszélő rádiósok, hárman Szerbiából, négyen Szlovákiából, a többiek Magyarországról jelentkeztek be, a legkülönbözőbb megyékből.

A rádióamatőr forgalmazás feltétele a vizsga és az annak alapján kiadott hatósági engedély. Charles Simonyi űrutazására készülve rádióamatőr vizsgát is tett, és ennek alapján kapta meg a magyar Nemzeti Hírközlési Hatóságtól a HA5SIK hívójelet, amelyet a kísérlet során is használni fog. A hívójel elején szereplő „HA” Magyarország nemzeti jele. Ez lesz az első alkalom, hogy magyar rádióamatőr hívójelet hallhattunk a Nemzetközi Úrállomásról.

A magyarországi és a környező országok magyar lakta területeiről résztvevő kísérletező 34 rádióamatőr hívójele előzetes jelentkezés alapján került fel arra a listára, amelynek alapján Charles Simonyi szólította őket. Mivel az űrállomás észak-nyugatról dél-keleti irányban haladt át a Kárpát-medence fölött, a listán is a földrajzi elhelyezkedés sorrendjében szerepeltek az állomások. Charles Károly előbb a nyugat-magyarországi rádióamatőröket szólította, és így haladt a keletebben lakók felé.

Mivel a kísérlet célja az volt, hogy az alig 10 percnyi rendelkezésre jutó idő alatt minél több összeköttetés jöjjön létre, maguk a „beszélgetések” igen rövidek voltak. Az állomások a hívójelükön kívül egy igen rövid, számokkal kifejezett, úgynevezett RS-skála szerinti vételjellemzést adtak, illetve üdvözölték az űrhajóst.

Az összeköttetésekre a 145 MHz-es, vagy másképp 2m ultrarövidhullámú rádióamatőr sávon, FM üzemmódban került sor, így viszonylag egyszerű földi berendezésekkel is létrehozható volt az összeköttetés. A felkészültséget leginkább az űrállomás pályájának kiszámítása, a viszonylag rövid idejű láthatóság, a megfelelő antennák megválasztása, az antenna kétirányú mozgatása és a Doppler-effektus korrekciója igényelték.

(Hildebrand Krisztián sajtóanyaga alapján)

Az Űrhajós találkozó a Puskásban rendezvény szervezőinek bemutatása

Magyar Asztronautikai Társaság

A Magyar Asztronautikai Társaság (MANT) jogelődje 1956-ban alakult. Küldetések azóta is változatlan, legfontosabb célkitűzései az alábbiak: terjeszteni az Űrhajózási-űrkutatási ismereteket; egységes magyar szaknyelv kialakítása az asztronautikában; foglalkozni az ifjúsággal, és erősíteni azt az elvet, hogy az űrtan az nem csak az Űrhajózást jelenti, hanem jelen van mindennapi életünkben: a katasztrófa-előrejelzéstől kezdve a termésbecslésen és a műholdas helymeghatározáson át az orvos- és jogtudományig egyaránt.

A MANT az űrkutatás iránt érdeklődő és az űrtevékenységgel aktívan foglalkozó hazai szakembereket tömöríti. A társaság szakmai programok (konferenciák, szemináriumok, találkozók) szervezése mellett minél szélesebb közönséghez szeretne szólni, a fiataloktól az idősekig egyaránt. Az általános- és középiskolás fiatalok számára esszépályázatokat és táborokat szervez; a felsőoktatásban tanulók számára egy külön szakmai fórumot; a tanárok számára egynapos munkaműhelyeket. Rendszeres kiadványokat jelentet meg (Űrtan évkönyv, Űrkaleidoszkóp, körlevél).

Műegyetemi Rádió Club

A Műegyetemi Rádió Club-ot 1924. május 20-án alapították, hívójele HA5MRC. Rádióamatőrnek számít az, aki nem hivatásszerűen foglalkozik rádiózással, hanem csak érdeklődésből, szakmai tudása viszont profi szintű is lehet. Az amatőrök szakmai tudásuk fejlesztésére éppúgy, mint szórakozásból űzik hobbijukat. Saját fejlesztéseik a szakmába is átmennek. A fiatal rádióamatőrök pedig jó mérnökökké válhatnak. Összeköttetéseikről naplót vezetnek, és különösen büszkéek a távoli kontinensekkel való kapcsolatra, ezeket egyéni nyugtázólapok küldésével igazolják és teszik emlékezetessé. Ma a világon kb. három millió rádióamatőr van, ebből kb. 4000 Magyarországon.

A Műegyetemi Rádió Club célja, hogy az ifjú mérnökhallgatókra és a végzett mérnökökre támaszkodva a rádióamatőrök technikai fejlődését elősegítse, új lehetőségek után kutasson, illetve új megoldásokat fejlesszen ki. Ennek során a mérnökhallgató sok-sok elméleti és gyakorlati ismeretre tesz szert. Azok a rádióamatőrök, akik az egyetem befejezése után is szeretnének ténykedni itt, szintén sok érdekes műszaki kihívással találkozhatnak szembe magukat. Jó esetben elmondható, hogy a technikai kihívások megoldásában közösen vesznek részt a mérnökhallgatókkal.

Puskás Tivadar Távközlési Technikum

A Magyar Telekom bázis iskolája. A 100 éves oktatási intézmény a Magyar Királyi Posta tanonc iskolájaként alakult, és a Posta műszaki szakember képzését biztosította. Jelenleg a Távközlési Oktatási Alapítvány fenntartásában a magyar távközlés és infokommunikációs szakképzés zászlóshajója. Az itt végzett műszakiak dolgoznak a fix és mobil hírközlési vállalatoknál, az internet-szolgáltatóknál, a műsorszóró cégeknél, a Magyar Televíziónál és kereskedelmi televíziók stúdióiban. A Technikum úttörő oktatási munkát végez az ország digitális műsorszórási átállításában. Tanulói rendszeresen szerepelnek az Országos Tanulmányi Verseny döntőjében a természettudományos tárgyak területén. Itt a Gyáli úton működik az egyik legnépesebb rádióamatőr klub, a HA5KHC.

Természet Világa

A havi rendszerességgel megjelenő Természet Világa (korábbi nevén Természettudományi Közlöny) a világ egyik legrégebb tudományos ismeretterjesztő folyóirata, 2004-ben elnyerte a Magyar Örökség díját. A folyóirat a természettudományos kultúrát terjeszti hazánkban, magas színvonalú, nyelvileg is igényes, népszerű tudományos írásokkal, segítve a tudományterületek közötti információcserét. Szerzői

között egykoron és ma is megtalálható a magyar természettudományos műszaki értelmiség legjava. 1991 óta a lap minden számában egy 16 oldalas diáklap van, mely a folyóirat által meghirdetett Természet-Tudomány diákpályázat legjobb középiskolásainak dolgozatait közli. Ez a folyóirat közkedvelt melléklete, egy 16 oldalas természettudományos diáklap, melyet tehetséges középiskolások írnak. Európában nem ismeretes még egy olyan tudományos ismeretterjesztő folyóirat, melynek ilyen diáklapja lenne. Az elmúlt 16 év bebizonyította, hogy lehet számítani a középiskolás korosztály legjobbjainak friss gondolkodásmódjára, természettudományos múltunk értékeit megmutatni szándékozó buzgalmára. Az ország szinte minden részéről és a határainkon túlról is érkeznek évről-évre, az okosan és szépen megírt diákcikkek. A folyóirat szerkesztősége a lap alapítójának, Szily Kálmánnak a szellemében szerzővé avatja a fiatal természettudományos érdeklődésű írópalántákat. .

A kultúra egysége különdíj kategóriát Simonyi Károly akadémikus alapította, a különdíjra az 2004. évben középfokú intézményekben tanuló magyarországi és határainkon túli diákok pályázhatnak. Ez a különdíj a kiíró szándékai szerint a humán és a természettudományos kultúra összefonódását hivatott elősegíteni.